

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В ШКОЛІ

Юхимець Вероніка Володимирівна

здобувач вищої освіти магістерського рівня

Спеціальність 014 Середня освіта

Овдіюк Олена Миколаївна

доцент, кандидат економічних наук

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

Вивчення теми сільського господарства надзвичайно важлива у загальному курсі географії у школі. Учні починають знайомитись з природою ще у початковій школі, та основний курс спрямований на вивчення сільського господарства починається у 9 класі під назвою «Географія України і світове господарство». Цей курс спрямований для розуміння дітьми найсучасніших тенденцій розвитку світового та національного господарства, місця Української держави в теренах сучасного світу. Викладання основ сільського господарства в школі має на меті не лише ознайомити учнів з основами аграрної науки, але й виховати любов до природи, екологічну свідомість та базові практичні навички.

У практиці навчання географії у курсі сільського господарства методичні прийоми використовуються як конкретний спосіб організації навчальної діяльності дітей, що ґрунтується на застосуванні різноманітних поєднань засобів і форматів навчання для реалізації методів навчання, спрямованих на розвиток пізнавальних здібностей та удосконалення практичних знань з сільського господарства. У методичній літературі вони визначені як компоненти методів навчання [1].

Методичні прийоми базуються на різноманітному поєднанні педагогічних засобів, способів подачі навчального матеріалу, форм організації навчання студентів, різних логічних шляхів і видів пізнавальної діяльності. Відповідно до цього класифікуються методики. Якщо види пізнавальної діяльності учнів відрізняються, то їх способи можна розглядати як дії, що відрізняються за джерелами засвоєння знань або використовуваними засобами навчання.

Оскільки сучасна географічна освіта спрямована в першу чергу на формування навичок самостійної пізнавальної діяльності учнів, а тому логічно систематизувати методику навчання саме відповідно до виду пізнавальної діяльності учня. Тому можемо розглянути 5 основних методів вивчення курсу сільського господарства у школі:

- Пояснювально-ілюстративний метод.
- Репродуктивний метод.
- Метод проблемного викладення матеріалу.
- Частково-пошуковий метод.
- Дослідницький метод.

Тому методичні прийоми рекомендується поділяти на: словесні, наочні, практичні методичні прийоми. При різних джерелах знань (лінгвістичних, наочних, практичних) методичні підходи відрізняються ступенем самостійності учнів у навчальній діяльності [2].

Педагогічна компетентність учителя географії визначає його професіоналізм і залежить від володіння ним такими категоріями, як «методи» та «методичні прийоми». Сучасні вчителі повинні бути оснащені як теоретичними, так і практичними аспектами методики. Для цього необхідно конкретизувати підходи для визначення різних типів методологічних підходів [3].

Найефективнішою формою викладання є безумовно практичні заняття. В курсі сільського господарства практичні заняття спрямовані на розвиток проектної діяльності. Учні можуть проводити спостереження за зростанням різних культур, їх стійкістю до погодних умов або порівнювати ефективність різних методів поливу. Також практичну частину можна проводити на пришкольній ділянці чи майданчику, спостерігаючи за сезонними змінами або проводячи експерименти над стійкістю різних культур у різний період часу. Проведення наукових експериментів теж досить ефективний метод для вивчення сільського господарства. Зокрема проведення експериментів з порівняння органічних та неорганічних добрив та їх вплив на ріст та розвиток рослин. Екскурсії та візити на фермерські господарства – наочний метод, який дозволяє власними очима побачити процеси вирощування тварин та рослин, забезпечити заохочення до вивчення курсу сільського господарства та започатковує можливість для вибору професій[1].

Наочні методичні прийоми базуються на безпосередньому зоровому сприйнятті учнем географічних об'єктів, процесів чи явищ, їх моделей, динамічних чи статичних зображень. До цих методичних прийомів належать ілюстрації, демонстрації, педагогічні досліди. Суть принципу наочності — створення образів, тобто конкретних уявлень, на основі яких будується навчально-пізнавальна діяльність учнів з метою оволодіння системою географічних умінь. Тому основною функцією наочних методичних прийомів є формування географічних образів, уявлень і теоретичних знань.

Слово є засобом перетворення матеріального світу на ідеальне відображення у свідомості дитини. Тому це слово можна розглядати як основний засіб зберігання та передачі інформації, що є джерелом знань. Подання навчальних матеріалів може бути як у пояснювальному (розповідному), так і в доказовому (пояснювальному) форматах[2].

Розповідь використовується в географії, коли має на меті дати учням яскравий опис географічних об'єктів, явищ і процесів, сформулювати відповідно уявлення про них і зв'язки з ними.

Отже, основні методи викладання сільського господарства в школах засновано на трьох методичних прийомах: словесних, наочних та практичних. Найкраще засвоюється практичний метод. Також варто зазначити, що урізноманітнення методичних прийомів, які застосовує вчитель, сприятиме вдосконаленню його педагогічної техніки та формуванню прийомів навчальної-

пізнавальної діяльності учнів, що забезпечить їхню плідну взаємодію на уроках географії.

Список використаних джерел

1. Герман О. Навчальна дискусія як спосіб формування ключових компетентностей учнів у курсах шкільної географії / Ольга Герман // Географія та основи економіки в шк.. – 2009.
2. Кобернік С.Г. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: [Навчально-методичний посібник] / Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я.; За редакцією С.Г. Коберніка. – Навч. книга, 2005. – 319 с.
3. Туріщева Л.В. Особливості методичної грамотності вчителя / Л.В. Туріщева // Географія. – 2010. – №4 (152).